

ДОСЛІДНИЦЬКА СЛУЖБА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

**Путівник рішень Суду ЄС (Євродайджест),
прийнятих у грудні 2025 року***

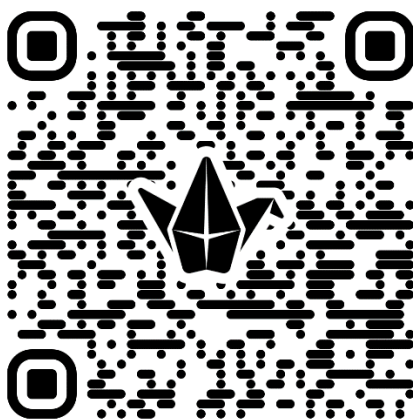
Путівник містить огляди рішень Суду ЄС, прийнятих у грудні 2025 року, які тлумачать окремі положення актів права ЄС.

Рішення Суду ЄС розглядаються як прецеденти та є частиною *acquis* ЄС. Окремі рішення Суду ЄС містять роз'яснення (тлумачення) щодо правильного розуміння та застосування актів права ЄС й установчих договорів Європейського Союзу. Ці рішення є важливими в контексті імплементації положень права ЄС у національне законодавство.

Вивчення рішень Суду ЄС та інших інтерпретаційних документів ЄС щодо імплементації відповідних актів права ЄС є складником аналізу відповідності зобов'язанням держави у сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:

<https://padlet.com/rservvru/2025-q118mjdeq01ij29e>

ЗМІСТ

Промислова політика та внутрішній ринок.....	4
Простір свободи, безпеки та правосуддя	7
Енергетика.....	11

Промислова політика та внутрішній ринок

Рішення Суду від 18 грудня 2025 року (Справа С-323/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Господарського суду № 1 міста Аліканте (Іспанія))¹.

Предмет справи. Клопотання було подано в межах провадження між Deity Shoes, S.L., з одного боку, та Mundorama Confort, S.L. і Stay Design, S.L., з іншого боку, щодо, по-перше, позову про порушення зареєстрованих і незареєстрованих промислових зразків Співтовариства стосовно кількох моделей взуття та, по-друге, зустрічного позову про визнання цих зразків недійсними. Спір виник у зв'язку з тим, що зразки взуття, право власності на які заявляла компанія Deity Shoes, були створені на основі каталогів китайських торговельних підприємств, які пропонували наперед визначені моделі з можливістю обмеженої кастомізації, зокрема щодо кольору, матеріалу, підошви, пряжок і шнурівки. Відповідачі стверджували, що такі зразки не відповідають вимогам новизни та індивідуального характеру відповідно до Регламенту (ЄС) № 6/2002 від 12 грудня 2001 року про промислові зразки Співтовариства² (далі – Регламент (ЄС) № 6/2002), оскільки фактично не є результатом самостійної дизайнерської діяльності.

Господарський суд № 1 міста Аліканте (Іспанія) зупинив провадження та звернувся до Суду ЄС із такими питаннями:

- чи є необхідною для надання охорони промислового зразку наявність «справжньої» дизайнерської діяльності та мінімального рівня творчості;
- чи можуть зразки, візуальні характеристики яких здебільшого наперед визначені постачальником, мати індивідуальний характер;
- чи може особа вважатися «дизайнером» у розумінні статті 14 Регламенту (ЄС) № 6/2002, якщо її діяльність обмежується вибором і незначною модифікацією елементів із каталогу;
- чи обмежують модні тенденції свободу дизайнера таким чином, що незначні відмінності між зразками можуть або, навпаки, не можуть створювати інше загальне враження для поінформованого користувача.

Висновки Суду. Суд ЄС встановив, що Регламент (ЄС) № 6/2002 не вимагає доведення мінімального рівня творчості або оригінальності як окремої умови для надання охорони промислового зразку, а для отримання захисту достатньо дотримання критеріїв новизни та індивідуального характеру, передбачених статтями 4–6 цього Регламенту. Суд підтвердив, що поняття «дизайнер» у статті 14 Регламенту має значення лише для визначення суб'єкта права на промисловий зразок і не встановлює додаткових вимог щодо творчого внеску. Сам по собі факт

¹ Judgment of the Court (Second Chamber) of 18 December 2025 (C-323/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Juzgado de lo Mercantil No 1 de Alicante (Commercial Court No 1, Alicante, Spain)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0323>

² Council Regulation (EC) No 6/2002 of 12 December 2001 on Community designs. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2002/6/oj/eng>

створення зразка шляхом поєднання або кастомізації елементів, запропонованих у каталозі постачальника, не виключає наявності індивідуального характеру, а оцінка такого характеру повинна ґрунтуватися на загальному враженні, яке зразок справляє на поінформованого користувача, у порівнянні з кожним окремим раніше відомим зразком, а не з їх сукупністю. Щодо ролі модних тенденцій Суд зазначив, що вони не обмежують свободу дизайнера в розумінні статті 6 Регламенту № 6/2002, оскільки, на відміну від технічних або нормативних обмежень, не є неминучими чи сталими та не позбавляють дизайнера можливості відхилятися від них або розвивати нові форми. Відповідно, елементи, зумовлені модними трендами, не мають автоматично меншої ваги у формуванні загального враження для поінформованого користувача. Отже, національний суд у кожному конкретному випадку повинен оцінювати, чи є відмінності між спірним зразком і попередніми зразками достатніми для створення іншого загального враження, або ж вони зводяться лише до несуттєвих деталей.

Рішення Суду від 18 грудня 2025 року (Справа C-245/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Адміністративного суду Софійської області (Болгарія))³.

Предмет справи. Клопотання було подано в межах провадження між компаніями Lukoil Bulgaria EOOD та Lukoil Neftohim Burgas AD, з одного боку, і Комісією із захисту конкуренції Болгарії – з іншого, щодо правомірності рішення цього органу, яким встановлено зловживання домінуючим становищем на болгарському ринку зберігання автомобільних палив. Зловживання полягало у відмові надавати іншим виробникам або імпортерам доступ до транспортної та складської інфраструктури (наземних і морських нафтобаз та трубопроводів), що перебувала під контролем компаній групи Lukoil, була значною мірою профінансована з державних коштів та передана їм у результаті приватизації або концесії. Болгарський суд висловив сумнів щодо того, чи мав національний орган з питань конкуренції право кваліфікувати різні прояви такої поведінки, що становили єдину антиконкурентну стратегію, як одне порушення статті 102 ДФЄС, а також щодо застосовності критеріїв, сформульованих у справі Bronner, до інфраструктури, створеної або профінансованої державою.

Національний суд зупинив провадження та звернувся до Суду ЄС із такими питаннями:

- чи може орган із питань конкуренції визнати наявність одного порушення статті 102 ДФЄС, якщо поведінка домінуючого підприємства включає відмову в доступі до суттєвої інфраструктури та обмеження торгівлі у цьому контексті, за умови що ці дії є складниками єдиної сукупної поведінки;

³ Judgment of the Court (Third Chamber) of 18 December 2025 (C-245/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Administrativen sad Sofia-oblast (Administrative Court, Sofia Province, Bulgaria)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0245>

- чи підлягають застосуванню умови, визначені в рішенні Wropper, у ситуації, коли домінуюче підприємство користується інфраструктурою, створеною або профінансованою державою та переданою йому внаслідок приватизації або концесії;

- чи мають значення характер умов такої приватизації або передачі виключних прав, а також обсяг інвестицій, здійснених підприємством після цього.

Висновки Суду. Суд ЄС постановив, що стаття 102 ДФЄС не вимагає від органу з питань конкуренції доводити наявність усіх елементів зловживання окремо щодо кожного прояву поведінки, якщо йдеться про єдину сукупну антиконкурентну поведінку домінуючого підприємства та якщо всі елементи зловживання доведені стосовно цієї поведінки в цілому. Щодо застосування критеріїв у справі Wropper, Суд зазначив, що вони можуть застосовуватися до інфраструктури, створеної або профінансованої державою та переданої домінуючому підприємству, лише за умови, що таке підприємство користується повною автономією у прийнятті рішень щодо доступу до цієї інфраструктури та що приватизація або передача виключних прав відбулися на умовах, здатних гарантувати конкурентний характер ціни й інших умов такої передачі. Якщо ж домінуюче підприємство не має повної свободи розпорядження інфраструктурою внаслідок законодавчих, договірних або регуляторних обмежень, критерії Wropper не підлягають застосуванню. У кожному випадку необхідно забезпечувати баланс між захистом ефективної конкуренції та правами домінуючого підприємства з урахуванням ролі держави у створенні, фінансуванні та регулюванні відповідної інфраструктури.

Простір свободи, безпеки та правосуддя

Рішення Суду від 18 грудня 2025 року (Справа С-776/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС франкомовного трудового суду міста Брюссель (Бельгія))⁴.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 11(2) Додатка VIII до Статуту посадових осіб Європейського Союзу (в редакції Регламенту Ради (ЄЕС, Євратом, ЄОВС) № 571/92 від 2 березня 1992 року)⁵, розглянутої в контексті принципу широкого співробітництва, закріпленого у статті 4(3) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС).

Запит надійшов у межах спору між CJ та Службою федеральних пенсій Бельгії (Service fédéral des Pensions, SFP) щодо необоротності переведення пенсійних прав, набутих CJ до вступу на службу до інституцій ЄС, до пенсійної схеми інституцій ЄС (PSEUI) за механізмом суброгації, передбаченим Законом Бельгії від 21 травня 1991 року.

Франкомовний трудовий суд міста Брюссель зупинив провадження та передав Суду ЄС таке питання для ухвалення попереднього рішення: чи слід тлумачити статтю 11(2) Додатка VIII та принцип широкого співробітництва (стаття 4(3) ДФЄС), з урахуванням цілей переведення (збереження пенсійних прав посадової особи в державі-члені на її користь та забезпечення привабливості європейської державної служби), як такі, що вимагають від національного законодавства дозволяти відкликання заяви про переведення до моменту настання суброгації, коли посадова особа усвідомлює ризик неотримання частини пенсійних прав від держави-члена у випадку, якщо переведення відбувається не шляхом внесків на момент встановлення статусу, а через суброгацію інституцій ЄС у права з дати, коли посадова особа набуває права на пенсію.

Висновки Суду. Система переведення пенсійних прав, передбачена статтею 11(2) Додатка VIII до Статуту, має на меті полегшити перехід кваліфікованих кадрів із національних систем до інституцій ЄС, забезпечити збереження набутих пенсійних прав та підвищити привабливість європейської державної служби.

Стаття 11(2) Додатка VIII не передбачає можливості відкликання заяви про переведення пенсійних прав. Рішення посадової особи про переведення таких прав до Пенсійної схеми Європейського Союзу (далі – PSEUI) є остаточним та необоротним з моменту його ухвалення.

Що стосується ризику необґрунтованого збагачення інституцій ЄС, Суд зазначив, що відповідно до статті 77 Регламенту № 31 (ЄЕС), 11 (ЄАЕС), що встановлює Статут

⁴ Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 18 December 2025 (Case C-776/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the tribunal du travail francophone de Bruxelles (French-speaking Labour Court of Brussels, Belgium)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62024CJ0776>

⁵ Council Regulation (EEC, Euratom, ECSC) No 571/92 of 2 March 1992 amending the Staff Regulations of Officials of the European Communities URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1992/571/oj>

посадових осіб та умови працевлаштування інших службовців Європейського економічного співтовариства та Європейського співтовариства з атомної енергії⁶, розрахунок пенсії в межах PSEUI здійснюється на основі загального стажу служби з урахуванням верхньої межі у 70 %. Така схема побудована на принципі солідарності, у зв'язку з чим не гарантується точна пропорційність між переведеною сумою та збільшенням пенсії, а форма переведення (одноразовий платіж чи періодичні виплати шляхом суброгації) не впливає ні на обсяг прав посадової особи, ні на спосіб обчислення пенсії. За цих обставин Суд дійшов висновку, що механізм суброгації, запроваджений бельгійським законом від 21 травня 1991 року з метою усунення попередніх порушень (рішення Суду у справах 137/80 та 383/85), відповідає принципу співробітництва, оскільки забезпечує ефективне збереження пенсійних прав після їх переведення. Посилання на справу *Kristensen and Others v Council* (T-103/98, T-104/98, T-107/98, T-113/98 та T-118/98) було відхилено, оскільки вона стосується обмежень щодо зарахування стажу відповідно до внутрішніх правил установи, а не механізму суброгації, в межах якого пенсійні права враховуються в повному обсязі.

Отже, Суд дійшов висновку, що статтю 11(2) Додатка VIII та принцип щирого співробітництва, закріплений у статті 4(3) ДФЄС, слід тлумачити таким чином, що вони не перешкоджають національному законодавству, відповідно до якого рішення посадової особи ЄС про переведення до пенсійної схеми інституцій ЄС пенсійних прав, набутих у національній пенсійній схемі до вступу на службу в ЄС, є необоротним, навіть якщо фактичне переведення здійснюється не в момент прийняття такого рішення, а шляхом суброгації інституцій ЄС у ці права з дати, коли посадова особа набуває права на пенсію, за умови, що переведені пенсійні права дійсно враховуються під час обчислення розміру пенсії, що призначається.

Рішення Суду від 18 грудня 2025 року (Справа C-325/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Окружного суду міста Флоренція (Італія))⁷.

Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статей 3 і 10, 11(1)(f), 22(1) та 24 Директиви 2014/41/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 квітня 2014 року про Європейський ордер на розслідування у кримінальних справах (далі – Директива 2014/41)⁸, а також статті 47 Хартії основних прав Європейського Союзу. Його подано в межах кримінального провадження, порушеного проти НГ за обвинуваченням в участі в злочинній організації та незаконному обігу наркотичних засобів.

⁶ Regulation No 31 (EEC), 11 (EAEC), laying down the Staff Regulations of Officials and the Conditions of Employment of Other Servants of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community. URL: [https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1962/31\(1\)/2014-05-01/eng](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1962/31(1)/2014-05-01/eng)

⁷ Judgment of the Court (Third Chamber) of 18 December 2025 (Case C-325/24 request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Tribunale ordinario di Firenze (District Court, Florence, Italy). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0325>

⁸ Directive 2014/41/EU of the European Parliament and of the Council of 3 April 2014 regarding the European Investigation Order in criminal matters. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014L0041-20220313>

За цих обставин Окружний суд міста Флоренція ухвалив рішення зупинити провадження у справі для попереднього вирішення таких питань:

1) чи слід тлумачити статті 3, 22 та 24 Директиви 2014/41 таким чином, що судовий орган держави-члена може видати Європейський ордер на розслідування з метою тимчасового переміщення на територію цієї держави-члена особи, яка перебуває під вартою в іншій державі-члені, для заслуховування цієї особи як обвинуваченого під час судового розгляду справи або організації уповноваженими органами іншої держави-члена заслуховування особи в такому самому процесуальному статусі шляхом відеоконференції, якщо метою таких заходів є одночасно отримання доказів і забезпечення можливості участі цієї особи в судовому засіданні;

2) чи слід тлумачити статті 10 та 24 Директиви 2014/41 таким чином, що уповноважений орган держави-члена може відмовити у виконанні Європейського ордера на розслідування щодо організації під час кримінального судового розгляду заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції на підставі того, що такий захід не був би доступний у подібній національній справі;

3) чи слід тлумачити статтю 11(1)(f) Директиви 2014/41 таким чином, що той факт, що передбачена в цій нормі підстава для відмови не забороняє виконання Європейського ордеру на розслідування щодо організації під час кримінального судового розгляду заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції, не перешкоджає уповноваженому органу, що виконує наказ, відмовити в його виконанні з іншої підстави, передбаченої цією Директивою;

4) чи слід тлумачити статтю 24(2)(b) Директиви 2014/41 таким чином, що вона забороняє уповноваженому органу держави-члена відмовити у виконанні Європейського ордера на розслідування щодо організації під час кримінального судового розгляду заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції виключно на підставі загальних настанов, виданих цією державою-членом, без проведення перевірки, яка враховує всі обставини справи.

Висновки Суду. Суд виходить із того, що Європейський ордер на розслідування може охоплювати будь-які слідчі заходи, спрямовані на збирання доказів, незалежно від того, застосовуються вони на досудовій стадії кримінального провадження чи під час судового розгляду. Відповідно, судовий орган держави-члена має право видати Європейський ордер на розслідування для виконання в іншій державі-члені слідчого заходу, зокрема тимчасового переміщення особи, яка перебуває під вартою в цій іншій державі, або організації заслуховування цієї особи як обвинуваченого шляхом відеоконференції, за умови, що такий захід має доказову мету, незалежно від того, чи передбачає його виконання участь цієї особи в судовому розгляді справи.

Суд також наголошує, що Директива 2014/41 встановлює вичерпний перелік підстав для відмови у виконанні Європейського ордера на розслідування, який не охоплює посилання на неможливість застосування відповідного процесуального заходу в аналогічному національному кримінальному провадженні.

Суд підкреслює, що підстави для відмови у виконанні Європейського ордеру на розслідування, передбачені статтею 11(1) Директиви 2014/41, є автономними й незалежними одна від одної. Той факт, що підстава, передбачена статтею 11(1)(f) Директиви 2014/41, не застосовується до заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції під час судового розгляду, не забороняє уповноваженому органу, що виконує ордер, посилаючись на будь-яку іншу підставу для відмови, передбачену Директивою.

Стаття 24(2)(b) Директиви 2014/41 передбачає, що у виконанні Європейського ордеру на розслідування щодо заслуховування особи шляхом відеоконференції може бути відмовлено, якщо виконання такого слідчого заходу в конкретній справі суперечитиме основоположним принципам права держави-члена, що виконує ордер.

На цих підставах Суд постановляє, що:

1) статті 3, 22 та 24 Директиви 2014/41 слід тлумачити таким чином, що судовий орган держави-члена може видати Європейський ордер на розслідування з метою тимчасового переміщення на територію цієї держави-члена особи, яка перебуває під вартою в іншій державі-члені, для її заслуховування як обвинуваченого під час судового розгляду або організації уповноваженими органами іншої держави-члена заслуховування особи, що перебуває в такому самому процесуальному статусі, шляхом відеоконференції під час судового розгляду, навіть якщо виконання цього заходу передбачає участь цієї особи в судовому засіданні, за умови, що цей захід має доказову мету та не виходить за межі необхідного для збирання доказів;

2) статті 10, 11(1)(h) та 24 Директиви 2014/41 слід тлумачити таким чином, що уповноважений орган держави-члена не може відмовити у виконанні Європейського ордеру на розслідування щодо організації під час кримінального судового розгляду заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції виключно на підставі того, що такий захід не був би доступний у подібній національній справі;

3) статтю 11(1)(f) Директиви 2014/41 слід тлумачити так, що той факт, що передбачена цією нормою підстава для відмови не забороняє виконання Європейського ордеру на розслідування щодо організації під час кримінального судового розгляду заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції, не перешкоджає уповноваженому органу, що виконує наказ, відмовити в його виконанні з іншої підстави, передбаченої цією Директивою;

4) статтю 24(2)(b) Директиви 2014/41 слід тлумачити так, що ця норма забороняє уповноваженому органу держави-члена відмовити у виконанні Європейського ордеру на розслідування щодо організації під час кримінального судового розгляду заслуховування обвинуваченого шляхом відеоконференції виключно на підставі загальних настанов, виданих цією державою-членом, без проведення перевірки, яка враховує всі обставини справи.

Енергетика

Рішення Суду від 18 грудня 2025 року (Справа C-633/23, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Апеляційного суду міста Брюссель (Бельгія))⁹.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення було подано Апеляційним судом міста Брюссель у межах провадження за позовами Electrabel SA, Luminus SA, EDF Belgium SA та інших суб'єктів енергетичного сектору, а також працівників енергетичного сектору, з одного боку, та Комісією з регулювання електроенергії та газу Бельгії (Commission de régulation de l'électricité et du gaz, далі – CREG), з іншого боку.

Спір виник у зв'язку з рішенням CREG, відповідно до якого суб'єкти енергетичного сектору були зобов'язані декларувати доходи, які фактично не були отримані. Водночас CREG застосувала правову презумпцію для визначення доходів, до яких застосовуються обмеження, запроваджені у відповідь на енергетичну кризу згідно з Регламентом Ради (ЄС) 2022/1854 від 6 жовтня 2022 року про надзвичайне втручання для подолання проблеми високих цін на енергію¹⁰ (далі – Регламент 2022/1854). На думку позивачів, зазначений Регламент передбачає лише обмеження реалізованих ринкових доходів. У зв'язку з цим вони заперечують проти застосування CREG презумпцій для визначення доходів, оскільки така система, що ґрунтується виключно на презумпціях, призводить до фактичного оподаткування фіктивних доходів. Натомість відповідно до Регламенту 2022/1854 обмеження застосовується до «ринкових доходів», тобто до доходів, фактично отриманих виробниками електроенергії. CREG заперечує цей аргумент, посилаючись, зокрема, на пункт 37 преамбули до Регламенту 2022/1854, відповідно до якого держави-члени можуть використовувати обґрунтовані оцінки для розрахунку граничного значення ринкових доходів.

Крім того, у Бельгії був прийнятий Закон про електроенергію від 22 грудня 2022 року, стаття 22 *ter* якого передбачає застосування механізму обмеження ринкових доходів виробників електроенергії не з дати, визначеної Регламентом (1 грудня 2022 року), а з більш ранньої дати – 1 серпня 2022 року. На думку позивачів, таке ретроспективне застосування національного механізму фактично змінювало часові межі дії Регламенту 2022/1854 та порушувало принципи правової визначеності, верховенства й ефективності права ЄС, а також принцип щирої співпраці між Союзом і державами-членами.

Апеляційний суд міста Брюссель вирішив призупинити провадження для попереднього вирішення таких питань:

⁹ Judgement of the Court (Fourth Chamber) of 18 December 2025 (C-633/23 request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the cour d'appel de Bruxelles (Court of Appeal, Brussels, Belgium). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62023CJ0633>

¹⁰ Council Regulation (EU) 2022/1854 of 6 October 2022 on an emergency intervention to address high energy prices. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1854/oj>

- чи слід тлумачити статті 2(5), 2(9), 6, 7, 8, Регламенту (ЄС) 2022/1854, у поєднанні, зокрема, зі статтею 288 ДФЄС і принципом пропорційності, як такі, що перешкоджають застосуванню національних заходів, які встановлюють механізм обмеження ринкових доходів виробників електроенергії у формі збору з надлишкових доходів на підставі ринкових доходів, визначених для окремих об'єктів виробництва електроенергії за допомогою неспростовних або формально спростовних презумпцій, якщо такі презумпції ґрунтуються на теоретичних розрахунках доходів, позбавляють платників можливості ефективно декларувати та доводити свої фактичні доходи або покладають на них непропорційний та надмірний тягар доказування, що не дозволяє отримати оцінку доходів, репрезентативну для реального стану ринку у відповідний період;

- чи слід тлумачити статті 6, 7, 8 та 22 Регламенту 2022/1854, у поєднанні, зокрема, зі статтею 288 ДФЄС, як такі, що перешкоджають застосуванню національних заходів, вжитих після набрання чинності цим Регламентом, таких як стаття 22 *ter* Закону про електроенергію від 22 грудня 2022 року, та які передбачають впровадження системи, що застосовує обмеження на ринкові доходи виробників електроенергії з дати, що передує 1 грудня 2022 року, зокрема з 1 серпня 2022 року.

Висновки Суду. Згідно зі статтями 2(5), 2(9), 6, 7, 8 Регламенту 2022/1854 держави-члени зобов'язані забезпечити застосування обмеження ринкового доходу на рівні, що не перевищує 180 євро за МВт-год, та встановити відповідні механізми збору й перерозподілу надлишкових доходів. Водночас ці положення не визначають вичерпно методику обчислення доходу, до якого застосовується таке обмеження, залишаючи державам-членам певну свободу розсуду щодо технічних аспектів його реалізації.

Суд зазначив, що відповідно до принципу пропорційності, який є загальним принципом права ЄС, національні заходи, прийняті для імплементації Регламенту, повинні бути придатними для досягнення поставленої мети та не виходити за межі необхідного для її досягнення. Це означає, що держави-члени можуть використовувати методи оцінювання доходів, зокрема на основі презумпцій, за умови дотримання принципу пропорційності.

Отже, статті 2(5), 2(9), 6, 7, 8, Регламенту 2022/1854, слід тлумачити таким чином, що вони не перешкоджають національному законодавству, відповідно до якого сума доходу, до якого застосовується обмеження ринкового доходу, передбачене статтею 8 цього Регламенту, визначається залежно від відповідних об'єктів виробництва електроенергії або на основі неспростовних презумпцій, або на основі спростовних презумпцій, які можуть бути спростовані лише шляхом: по-перше, обґрунтування фактичних доходів, отриманих усіма об'єктами відповідного оператора; по-друге, застосування інших презумпцій, за умови, що такі презумпції дозволяють отримати обґрунтовані оцінки цих доходів, які є репрезентативними для реального стану ринку протягом відповідного періоду.

Щодо другого питання, Суд дійшов висновку, що статті 6, 7, 8 та 22(2)(с) Регламенту 2022/1854, що розглядаються разом зі статтею 288 ДФЄС та принципами верховенства, ефективності права ЄС і щирої співпраці, слід тлумачити таким чином, що вони не перешкоджають національному законодавству, прийнятому після набрання чинності Регламентом 2022/1854, яке передбачає застосування заходу, що обмежує ринковий дохід, подібного до передбаченого цим Регламентом, але на період, що передує періоду, встановленому цим Регламентом.

***Дослідницька служба
Верховної Ради України***

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*